

altenpflege.de Edition

Kratki udžbenici za obrazovanje u njezi - fokus na stariju njegu

Theo Ahrens

Uvod u etiku njege

preview

Bibliografski podaci

Theo Ahrens – Kratka biografija

Theo Ahrens, rođen 1979. u blizini Münchena, je učitelj za zdravstvena zanimanja i predani pedagoški djelatnik u njezi. Nakon volonterske socijalne godine u bolnici, završio je obrazovanje za zdravstvenog i bolničkog negovatelja te stekao vrijedno profesionalno iskustvo na odjelu intenzivne njege. Potaknut željom za prenošenjem znanja, studirao je pedagogiju u njezi i započeo 2009. raditi kao učitelj u strukovnoj školi u Münchenu. Theo je poznat po svom praktičnom i empatičnom podučavanju kojim priprema buduće negovatelje za njihov zahtjevan posao. Privatno živi sa suprugom i dvoje djece u Berlinu i volontira za poboljšanje uvjeta u obrazovanju za negovatelje.

Ovaj kratki udžbenik formuliran je iz nastavnih planova njegovih predavanja uz korištenje KI. Prijevod je izvršen automatski.

Izdavač altenpflege.de

Cijena DE/AT: 3,90 €

CH: 5 Fr

Copyright 2024 altenpflege.de

Primjedbe i prijedloge za poboljšanje pošaljite na team@altenpflege.de.

1/1-2412160911

Sadržaj

1 Uvod u etiku njege	4
1.1 Definicija etike u njezi. . . .	4
1.2 Značenje etike u suočavanju s umiranjem i smrću	4
1.3 Ciljevi etičke refleksije u njezi starijih osoba	5
1.4 Profesionalna odgovornost i uloga njegovatelja u procesu umiranja	6
2 Osnove etike i morala	7
2.1 Definicije pojmova	7
2.2 Etička načela u njezi	7
2.3 Etičke teorije	8
2.4 Etičko odlučivanje u svakodnevici njege	8
3 Postupanje s umiranjem i smrću u skrbi za starije osobe	10
3.1 Umiranje kao dio životnog ciklusa	10
3.2 Faze umiranja prema Elisabeth Kübler-Ross	11
3.3 Značenje pružanja potpore umirućima u skrbi za starije osobe	11
3.4 Uloge i zadaci njegovatelja u palijativnoj skrbi	12
3.5 Percepcija umiranja i smrti	13
4 Etički izazovi u palijativnoj skrbi. . . .	15
4.1 Postupanje s autonomijom pacijenta	15
4.2 Etičke dileme u pratnji umirućih	15
4.3 Postupanje sa željama pacijenata	16
4.4 Palijativna sedacija: definicija, etički aspekti i donošenje odluka	17
4.5 Podrška pri izradi pacijentove odluke i opunomoćenju za skrb. . . .	18
5 Praćenje umirućih u praksi njege starijih osoba	19
5.1 Hospicijski rad i palijativna skrb u njezi starijih osoba	19
5.2 Komunikacija s umirućima	20
5.3 Praćenje članova obitelji	20
5.4 Ritualizacija, vjerski i kulturni aspekti pri umiranju	21
5.5 Prve mjere nakon smrti	22
6 Pravni temelji za postupanje s umiranjem i smrću	23
6.1 Pravo na samoodređenje i pacijentova oporuka	23
6.2 Pravne smjernice za pratnju umirućih	24
6.3 Pravne odredbe o zbrinjavanju preminulih	24
6.4 Razlike između pratnje umirućih, aktivne i pasivne pomoći pri umiranju	25
6.5 Pravni aspekti palijativne medicinske skrbi	26
7 Psihološki aspekti umiranja, smrti i žalovanja	27
7.1 Obrada umiranja i smrti	27
7.2 Suzretanje s vlastitom konačnošću	27
7.3 Emocionalno opterećenje i samopomoć njegovatelja	28
7.4 Supervizija i mogućnosti podrške za njegovatelje	29
7.5 Suočavanje s tugom kod stanara, rodbine i njegovatelja	30
8 Kulturalne i religiozne dimenzije umiranja i smrti	31
8.1 Umrli rituali u različitim religijama	31
8.2 Kulturološke osobitosti u ophođenju s umiranjem i smrću	31
8.3 Religiozna pratnja u palijativnoj skrbi. . . .	32
8.4 Etički izazovi u poštivanju religijskih želja pacijenata	33
9 Eutanazija – Etičke i pravne perspektive	35
9.1 Definicije: Aktivna, pasivna i neizravna potpomognuta eutanazija	35
9.2 Etički argumenti za i protiv eutanazije	35
9.3 Pravna situacija oko eutanazije	36
9.4 Uloga medicinskih sestara kod odluka o eutanaziji	37
10 Primjeri iz prakse i studije slučaja	39
10.1 Studije slučajeva o etičkim sukobima u palijativnoj skrbi	39
10.2 Refleksija teških situacija u praksi	40
10.3 Strategije rješavanja etičkih dilema	41

1 Uvod u etiku njege

1.1 Definicija etike u njezi.

Etika u njezi odnosi se na primjenu moralnih načela i vrijednosti u zbrinjavanju ljudi, posebno starijih i osoba kojima je potrebna njega. Ova disciplina zahtijeva refleksiju o tome što se smatra ispravnim ili pogrešnim, dobrim ili lošim, i vodi njegovatelje u donošenju odluka i svakodnevnom djelovanju.

Središnji element etike u njezi je dostojanstvo osobe. Njegovatelji su obvezni poštivati i štititi to dostojanstvo, bez obzira na stanje ili okolnosti osobe kojoj se pruža njega. To uključuje priznavanje jedinstvenosti svakog pojedinca, kao i osiguravanje poštovanja i autonomije.

Povjerenje je još jedan temeljni aspekt. Odnos povjerenja između njegovatelja i osobe kojoj je potrebna njega je esencijalan i zahtijeva pouzdanost, empatiju i integritet. Etika u njezi također znači preuzimanje odgovornosti i polaganje računa za vlastite postupke, posebno u moralno izazovnim situacijama.

Etika njege također obuhvaća načelo pravednosti. To podrazumijeva pravednu raspodjelu resursa i ravnopravno postupanje prema svim ljudima. Njegovatelji moraju paziti da ne djeluju diskriminirajuće i da odgovarajuće uzmu u obzir potrebe svih osoba kojima je potrebna njega.

Osim toga, etička refleksija u njezi mora također integrirati načela brige i neskrivenju zla. Sigurnost i dobrobit korisnika njege su u prvom planu, a sve mjere trebale bi biti usmjerene na izbjegavanje štete i pružanje najbolje moguće podrške.

Ova etička načela nisu kruta pravila. Ona zahtijevaju kontinuiranu refleksiju i prilagodbu svakom pojedinačnom slučaju od strane njegovatelja. Etika u njezi je trajna obveza prema etički utemeljenoj praktičnoj njezi i osobnom moralnom razvoju unutar profesije.

1.2 Značenje etike u suočavanju s umiranjem i smrću

Etika u postupanju s umiranjem i smrću zahtijeva pažljivu i respektabilnu praksu njege. Posljednje životne faze osobe imaju veliko emocionalno i etičko značenje. U tim trenucima, njegovatelji moraju razumjeti i poštivati potrebe umirućih, bez narušavanja njihove autonomije.

Napetost između želje za produženjem života i prihvatanja prirodnog procesa umiranja zahtijeva od njegovatelja etički utemeljeno donošenje odluka. Situacija postaje složena kada se različite predodžbe i želje pacijenata, obitelji i medicinskog tima sukobe. Ovdje je zadatak njege pronaći ravnotežu koja čuva dostojanstvo umirućeg i istodobno uzima u obzir predodžbe svih sudionika.

Središnji etički izazov je postupanje s bolnim simptomima na kraju života. Ovdje su relevantna načela palijativne skrbi koja s jedne strane trebaju ublažiti bol i patnju, a s druge strane moraju poštovati osnovnu potrebu pacijenta za dostojanstvenim i samoodređenim umiranjem. Njegovatelji moraju procijeniti u kojoj mjeri medicinske mjere još uvijek su u skladu s etičkim vrijednostima njege ili ometaju prirodno umiranje.

Etička refleksija ne ograničava se samo na pacijente već se proteže i na uključivanje članova obitelji. Njihovo uključivanje, ozbiljno uzimanje njihovih strahova i briga te uzimanje u obzir u procesu donošenja odluka, neophodno je za etički odgovornu negu. Istodobno, negovatelji ne smiju zaboraviti prepoznati i adresirati vlastite moralne i emocionalne granice.

Ukratko, etika u postupanju s umiranjem i smrću zahtijeva osjetljivu ravnotežu između brige, poštovanja i autonomije koja uzima u obzir kako umiruće, tako i okolinu. Empatija i etička kompetencija su neizostavni dijelovi ove prakse njege.

1.3 Ciljevi etičke refleksije u njezi starijih osoba

Ziele der ethischen Reflexion in der Altenpflege

Ciljevi etičke refleksije u skrbi za starije osobe mogu se identificirati u nekoliko područja, koja imaju za cilj poboljšanje kvalitete skrbi i podršku negovateljima. Prije svega, etička refleksija potiče osvještavanje moralnih izazova u svakodnevnom radu. Njegovatelji dobivaju priliku provjeriti i razjasniti svoje razumijevanje vrijednosti, što im pomaže donijeti informirane odluke.

Etičkom refleksijom podržava se donošenje odluka u složenim situacijama. Pritom se uzimaju u obzir različite perspektive kako bi se došlo do uravnoteženog i pravednog zaključka. Refleksija omogućuje stvaranje moralnog prostora za odluke koje su u najboljem interesu primatelja skrbi.

Još jedan cilj je poticanje profesionalnog integriteta. Njegovatelji uče kako mogu očuvati svoja etička uvjerenja unatoč vanjskim pritiscima. To jača svijest o profesionalnoj odgovornosti i vlastitom moralnom djelovanju.

Etička refleksija doprinosi jačanju međuprofesionalnog dijaloga. U timskom radu mogu se raspraviti različita etička stajališta, što poboljšava suradnju i potiče zajedničko etičko razumijevanje u postupanju s pacijentima.

Osim toga, etička refleksija povećava kvalitetu odnosa skrbi. Svjesnim razmišljanjem o vlastitom djelovanju, negovatelji mogu empatičnije i s više poštovanja postupati prema primateljima skrbi, što jača povjerenje između obje strane.

Na kraju, etička refleksija podržava osobni razvoj negovatelja. Potaknuti su prepoznati i prevladati vlastite predrasude, što podržava razvoj empatije i stvara prostor za kontinuirano učenje i rast u profesionalnom kontekstu.

Ovi ciljevi jasno pokazuju da etička refleksija nije samo alat za prevladavanje teških situacija, već i pokretač daljnjeg razvoja prakse skrbi i profesionalnog identiteta.

1.4 Profesionalna odgovornost i uloga njegovatelja u procesu umiranja

Njegovatelji snose odgovornost za to da proces umiranja bude što dostojanstveniji i s poštovanjem. Njihova uloga zahtijeva visoku osjetljivost za fizičke, emocionalne i duhovne potrebe umirućih. Ovi zadaci uključuju ublažavanje boli i drugih opterećujućih simptoma kroz odgovarajuću palijativnu njegu. Pri tome mora biti očuvana ravnoteža između ublažavanja boli i svijesti kako bi se poštovala volja pacijenata.

Njegovatelji djeluju kao središnji kontakti i posrednici među sudionicima procesa umiranja, uključujući rodbinu i interdisciplinarni tim. Moraju osigurati jasnu i suosjećajnu komunikaciju kako bi smanjili nesigurnosti i strahove. Daljnja odgovornost je podrška pacijentima i rodbini u donošenju odluka, posebno kada se radi o pitanjima kraja života kao što su oporuke pacijenata ili palijativne mjere.

Brinem se za psihičku i emocionalnu pratnju umirućih, njegovatelji također doprinose definiranju i očuvanju autonomije pacijenata. Tome pripada poštovanje prema željama oboljelih kad god je to moguće, čak i kada nisu u skladu s predodžbama njegovatelja ili rodbine.

Osim toga, od njegovatelja se traži da reflektiraju vlastite etičke i emocionalne terete. Redovna supervizija i razmjena unutar tima mogu pomoći u očuvanju vlastitog morala i emocionalne stabilnosti. Konačno, organizacijski zadaci kao što su koordinacija pratnje umiranja i dokumentacija cijelog procesa, također spadaju u njihove dužnosti.

Samo kroz integraciju empatije, etičke svijesti i stručne kompetencije, njegovatelji mogu u potpunosti opravdati svoju odgovornost u procesu umiranja. Njihovo djelovanje utječe ne samo na tijek umiranja, već i na sjećanje preživjelih na ovaj osjetljivi životni period.

2 Osnove etike i morala

2.1 Definicije pojmova

Etika označava filozofsko promišljanje o moralnom djelovanju. Ona analizira i procjenjuje ljudsko ponašanje. Cilj je razviti smjernice za dobro i pravedno djelovanje. Etika pita: Što bih trebao učiniti? Što je dobro?

Moral opisuje postojeća pravila i vrijednosti unutar društva. Obuhvaća norme, dakle obvezujuće smjernice djelovanja, koje su važne za društvenu interakciju. Moral određuje što se smatra ispravnim ili pogrešnim.

Vrijednosti su temeljne ideje o tome što se u društvu smatra poželjnim ili vrijednim težnje. One utječu na naše djelovanje i razmišljanje. Primjeri su poštovanje, pravda, briga.

Norme su konkretna pravila ponašanja, većinom formalizirana i opće prihvaćena. One proizlaze iz vrijednosti. Definiraju kako bi ljudi trebali djelovati u određenim situacijama. Primjeri su zakoni ili profesionalne etike.

Razumijevanje ovih pojmova predstavlja temelj za etička razmatranja u njezi.

2.2 Etička načela u njezi

Etički principi nude orijentaciju u svakodnevnom radu njege i potiču dobrobit osoba o kojima se brine. Četiri središnja principa etike u njezi su autonomija, pravednost, briga i neštetiti.

Autonomija poštuje samoodređenje pojedinca. Njegovatelji podržavaju stanare u donošenju odluka i prihvaćaju njihove odluke, čak i kada se razlikuju od vlastitog mišljenja. Autonomija zahtijeva informirani pristanak, pri čemu njegovatelji pružaju informacije jasno i razumljivo.

Pravednost znači ponuditi svim osobama u usporedivim situacijama jednake šanse i tretmane. Njegovatelji trebaju postupati pravično i ne smiju preferirati ili diskriminirati stanare zbog starosti, spola, podrijetla ili bolesti. Resursi se trebaju pravedno raspodijeliti.

Briga je izraz sućuti i osobne pažnje. Njegovatelji trebaju prepoznati potrebe stanara i individualno se prema njima postaviti. Pružaju emocionalnu podršku i pomoć tamo gdje je to potrebno. Briga također uključuje zaštitu od opasnosti i osiguranje dobrobiti.

Neštetiti obvezuje njegovatelje da izbjegavaju radnje koje bi mogle uzrokovati štetu. To zahtijeva vaganje rizika i koristi planiranih mjera. Njegovatelji koriste svoje stručno znanje kako bi spriječili nepotrebne terete za stanare i minimizirali rizike u njezi.

Ovi etički principi djeluju zajedno i primjenjuju se na svaku situaciju njege. Sukobi između principa zahtijevaju pažljivo etičko vaganje i profesionalnu refleksiju kako bi se donijele odgovorne odluke.

2.3 Etičke teorije

Ethiske teorije nude različite perspektive na moralno djelovanje i ključni su alati za usmjeravanje u praksi njege. Tri značajne etičke teorije često se koriste: deontologija, utilitarizam i etika vrline.

Deontologija temelji se na pravilima i dužnostima. Ova teorija naglašava da su djela sama po sebi moralno ispravna ili pogrešna, neovisno o njihovim posljedicama. U kontekstu njege to znači da postoje određene dužnosti koje njegovatelji moraju ispuniti, kao što su čuvanje autonomije i načelo ne-nanošenja štete. Ove obveze vrijede neovisno o ishodu djelovanja. Primjer toga bi bilo poštivanje propisa o zaštiti podataka, bez obzira na to uzrokuje li kršenje zaštite podataka izravnu štetu.

Utilitarizam se, s druge strane, usredotočuje na posljedice djelovanja. Cilj je postići najveću moguću sreću za najveći broj ljudi. U njezi to znači donositi odluke koje maksimiziraju dobrobit svih pogođenih. Utilitaristička razmatranja mogla bi igrati ulogu u raspodjeli resursa, pri čemu njegovo osoblje razmatra koje ponašanje donosi najbolji ishod za većinu ljudi. Sukobi mogu nastati kada bi se dobrobit pojedinca morala žrtvovati za navodno veće dobro.

Etika vrline stavlja fokus na osobu koja djeluje i njezine karakterne osobine. Ova teorija manje se pita što konkretno treba učiniti, nego što bi učinila osoba vrlina. U području njege to znači da bi njegovatelji trebali njegovati osobine poput suosjećanja, strpljenja i hrabrosti. Etika vrline naglašava važnost kontinuiranog osobnog i profesionalnog razvoja. Njegovatelji se potiču da razmišljaju izvan rutine i reflektirano se prilagode etičkim izazovima. Primjena ovih etičkih teorija u praksi omogućava njegovateljima da uključe različite perspektive u donošenje odluka. Ne nude jednostavne odgovore, ali pomažu analizirati i razmatrati složenost moralnih odluka u svakodnevnom radu njege.

2.4 Etičko odlučivanje u svakodnevici njege

Etičko donošenje odluka u svakodnevnoj njezi zahtijeva primjenu principa i teorija na konkretne situacije. Radi se o donošenju praktičnih odluka koje su i moralno prihvatljive i zadovoljavaju potrebe stanara.

Koraci donošenja odluka:

1. **Analiza situacije:** Prvo se situacija detaljno procjenjuje, uključujući sve relevantne činjenice i uključene osobe. Zapitajte se: Što se točno dogodilo? Koga to pogađa? Koje potrebe i želje imaju stanari?
2. **Definicija problema:** Jasno odredite koji etički problem ili dilema postoji. Postoji li sukob između etičkih principa poput autonomije naspram brige? Ili se pravne smjernice i moralna uvjerenja međusobno proturječe?
3. **Pronalaženje opcija:** Razvijte mogućnosti djelovanja. Identificirajte različite načine za rješavanje postojećeg problema. Pri tome uzmite u obzir sve etičke principe: Koje su prednosti i nedostaci svake od opcija?

4. **Etička procjena:** Analizirajte i procijenite svaku opciju uzimajući u obzir etičke principe i teorije. Razmislite koja je akcija najbolje opravdana sa stajališta deontologije, utilitarizma ili etike vrlina.
 5. **Donošenje odluka:** Donesite najbolju moguću odluku na temelju razmatranja svih relevantnih informacija i etičkih razmatranja. Zapamtite da djelujete odgovorno i u skladu s profesionalnim standardima.
 6. **Provođenje:** Provedite odluku. Osigurajte da svi sudionici budu informirani i da se provode potrebne mjere.
 7. **Refleksija:** Pregledajte naknadno proces donošenja odluka i rezultat. Što je dobro funkcioniralo? Što bi se moglo poboljšati? Kontinuirana refleksija potiče buduće procese donošenja odluka i osobni rast njegovatelja.
- Kod etničkog donošenja odluka u svakodnevnoj njezi bitno je ostati fleksibilan i sposoban za prilagodbu. Svako okruženje njege je dinamično i često zahtijeva brzo prilagođavanje novim situacijama. Temeljito etičko razumijevanje podupire vas u kompetentnom i empatičnom reagiranju na promjene. Razmjena s kolegama i uključivanje multiprofesionalnih timova može dodati vrijedne perspektive koje vode do najboljeg rješenja za sve uključene.

3 Postupanje s umiranjem i smrću u skrbi za starije osobe

3.1 Umiranje kao dio životnog ciklusa

Životni ciklus obuhvaća rođenje, djetinjstvo, odraslu dob i smrt kao prirodni završetak. Umiranje nije izolirana radnja, već esencijalni dio ovog ciklusa. Prihvatanje te činjenice važno je za njegovatelje kako bi primjereno radili s umirućima.

Biološki proces umiranja često započinje mnogo prije očitog kraja. Kronične bolesti ili degeneracija mogu označiti posljednju životnu fazu, dugo prije nego što nastupi smrt. Ovo vrijeme pruža priliku za intenzivno bavljenje potrebama umirućih i promicanje preostale kvalitete života.

Njegovatelji bi trebali doživljavati umiranje kao prirodni proces. Svaka osoba prolazi kroz ovaj proces individualno, ovisno o biološkim, psihološkim, socijalnim i duhovnim čimbenicima. Osjetljivost i empatija su potrebni kako bi se poštovala ove individualne razlike i očuvala autonomija pogođenih.

Kulturološke i društvene predodžbe o umiranju oblikuju percepciju procesa umiranja. Njegovatelji se moraju stalno suočavati s različitim perspektivama kako bi mogli pružiti kulturološki kompetentnu njegu. Vjerska uvjerenja i kulturne tradicije stanovnika trebaju se poštovati i integrirati u planiranje njege.

Praćenje umirućih zahtijeva uz praktične vještine i emocionalnu osjetljivost. Njegovatelji moraju razviti sposobnost slušanja pogođenih i ozbiljno shvaćanja njihovih strahova, želja i nada. Komunikacija je ključna za izgradnju povjerenja i dostojanstveno oblikovanje procesa umiranja.

Suočavanje s umirućima potiče njegovatelje da se suoče sa svojom vlastitom smrtnošću. Ova refleksija jača razumijevanje i promiče empatično praćenje umiranja. U njezi, smrt ne znači samo gubitak, već i ispunjenje podrške kvaliteti života do kraja.

Suočavanje s umiranjem kao dijelom životnog ciklusa pridonosi poštivanju života u njegovoj cjelini. Priznanje i poštovanje prema umirućima stvaraju okruženje u kojem se prirodni kraj života može doživjeti dostojanstveno i s najvećom mogućom kvalitetom života.

7 Ovo je samo pregled

Cjelovita knjiga dostupna je na <https://www.altenpflege.de> za registrirane korisnike. Registracija i korištenje su besplatni. Tko se ne želi registrirati, može iznos naveden na stranici 2 uplatiti putem Paypala na buchhaltung@factsoft.de i pri tome navesti i naslov knjige i e-mail adresu. Tada će mu PDF biti poslan e-mailom.

Osim besplatnog pristupa kratkim udžbenicima, registracija na [altenpflege.de](https://www.altenpflege.de) omogućava direktno prijavljivanje na poslove. I također, samostalno davanje besplatnog oglasa za posao. Postanite i vi dio [altenpflege.de](https://www.altenpflege.de) zajednice.